

Päivitetty: Muistio / Taloudellisten etuuksien tunnistamisessa käytetyt menetelmät 2015

Yrityksen suorittama henkilötietojen julkistaminen perustuu sen hankkimaan kirjalliseen suostumukseen. Koska Euroopan Unionin tietosuoja-asetus (GDPR) on vaatimuksissaan henkilötietolakia tiukempi ei ole varmaa, että aiempina vuosina saadut kirjalliset suostumukset olisivat soveltuvia myös nykytilanteeseen. Välttääkseen riskin siitä, että yritys toimisi GDPR:n vastaisesti on Actelion useiden muiden yritysten tapaan päättänyt päivittää vuonna 2016 julkaistun raportin (raportti koskee vuonna 2015 maksettuja taloudellisia etuuksia). Päivitetystä raportista kaikki aiemmin nimellä julkistetut taloudelliset etuudet on anonymisoitu.

Taustaa

Euroopan lääketeollisuusjärjestöjen kattoliitto EFPIA päätti vuonna 2013 ottaa käyttöön uuden toimintamallin, jonka myötä lääkeyritykset velvoitettiin julkistamaan terveydenhuollon ammattilaisille annettavat taloudelliset etuudet. Toimintamalli koskee koko Eurooppaa ja Suomessa Läketeollisuus ry sisällytti sen eettisiin ohjeisiinsa. Taloudellisen yhteistyön julkistamisessa on pääsääntönä, että tiedot julkaistaan yksilötasolla (taloudellisia etuuksia saaneen henkilön nimellä).

Voit lukea lisää taloudellisten suhteiden julkistamisesta Läketeollisuus ry:n sivulta: www.laaketeollisuus.fi.

Kuka lasketaan terveydenhuollon ammattilaiseksi ?

Terveydenhuollon ammattilaisia ovat lääkärit, sairaanhoitajat, proviisorit, farmaseutit tai muut terveydenhuollon alalla toimivat henkilöt, joilla on oikeus määrätä, annostella tai toimittaa lääkkeitä.

Mikä on terveydenhuollon organisaatio?

Terveydenhuollon organisaatiolla tarkoitetaan kaikkia terveydenhuollon alalla toimivia yksiköitä, joiden toiminta keskittyy terveyden- tai sairaanhoitoon, tutkimukseen tai esimerkiksi koulutukseen. Näin ollen terveydenhuollon organisaatio voi olla esimerkiksi sairaalan yksikkö, lääkärikeskus, lääkäripalveluita tarjoava yritys tai erikoislääkäriyhdistys.

Mitä tarkoitetaan taloudellisella etuudella?

Taloudellinen etuus voi olla palkka, palkkio tai muu korvaus tehdystä työstä, esimerkiksi tilaisuudessa pidetystä luennosta, tietojen analysoinnista tai koulutusmateriaalien kehittämisestä. Myös edellä mainittuihin liittyvät matkustuskustannukset (esim. lentolippu ja hotelli) ovat taloudellisia etuuksia.

Terveydenhuollon ammattilaisille ja organisaatioille suunnatut lahjoitukset ja tuet, kuten tilaisuuksien tukeminen ja koulutukseen osallistumisen tukeminen (esim. osallistujan

matkakulut, majoitus ja rekisteröitymismaksu) luetaan myös taloudellisten etuuksien joukkoon.

Tutkimukseen ja tuotekehitykseen kohdistetulla taloudellisella etuudella tarkoitetaan a) ei-kliinisten tutkimusten, b) kliinisten tutkimusten tai c) non-interventiotutkimusten suunnittelusta ja/tai toteuttamisesta maksettua korvausta.

Milloin taloudellisten etuuksien julkistus tapahtuu?

Yhtä kalenterivuotta koskevan tiedon julkistaminen tapahtuu kalenterivuoden päättymistä seuraavien 6 kuukauden aikana. Ensimmäisellä kerralla, eli vuonna 2016 julkistettavat tiedot perustuvat vuonna 2015 maksettuihin taloudellisiin etuksiin. Tietoa käsitellään kirjanpitoperiaatteen mukaisesti, eli etuuden katsotaan kuuluvan sille vuodelle, jolloin itse maksusuoritus on tapahtunut. Näin ollen vuoden 2015 tiedoissa voi olla esimerkiksi vuonna 2014 tehtyjen työsuoritusten palkkioita, jotka on maksettu vuonna 2015. Julkistettu tieto säilytetään saatavilla yrityksen kotisivulla 3 vuoden ajan, jonka jälkeen niitä säilytetään vielä 5 vuoden ajan emoyhtiö Actelion Pharmaceuticals Ltd:n toimesta.

Julkistamisen vaatimat ehdot

Yksityisyydensuojan mukaan henkilön tietojen julkistaminen yksilötasolla (saajan nimellä) edellyttää, että kyseinen henkilö on antanut julkistamiselle suostumuksensa. Tässä tapauksessa yksittäisellä henkilöllä tarkoitetaan terveydenhuollon ammattilaista.

Suostumuksen on oltava vapaaehtoinen ja se tulee antaa kirjallisesti.

Tuen saaja voi milloin tahansa peruuttaa suostumuksensa, jolloin uutta tietoa ei yksilötasolla hänen kohdallaan enää julkaista. Ennen suostumuksen peruuttamista jo julkaistua tietoa ei kuitenkaan jälkikäteen poisteta.

Yritys julkaisee tiedot ”kaikki tai ei mitään” –periaatteen mukaisesti, eli suostumusta ei voi antaa ainoastaan jonkun tietyn saadun etuuden yksilötasosta julkistamista varten. Jos saaja ei suostu kaikkien saamiensa taloudellisten etuuksien yksilötasoiseen julkistamiseen, tai jos suostumus perutaan saman vuoden aikana kun se on annettu, yritys sisällyttää tiedot saajan saamista etuuksista raporttiin yhteenvetomuotoisesti. Jos jo julkistetusta, yksilötasoisesta tiedosta löytyy virheitä, Actelion korjaa tiedot kohtuullisen ajan kuluessa.

Jos saaja ei anna suostumustaan tiedon julkistamiseen yksilöidysti, julkaistaan saajaa koskeva tieto kootusti otsikon ”Yhteenvetomuotoinen julkistaminen” alla.

Toiminimille annettujen taloudellisten etuuksien julkistaminen vaatii henkilötietolain mukaan suostumuksen, jolloin myös siihen pätee edellä mainittu toimintatapa.

Kun taloudellisen etuuden saaja on klinikka, osakeyhtiö tai muu terveydenhuollon organisaatio, ei suostumusta yksilötasoiseen julkistamiseen tarvita, vaan tiedot julkistetaan aina organisaation nimellä.

Jos markkinatutkimuksessa mukana olevat terveydenhuollon ammattilaiset ovat saaneet taloudellisia etuuksia tutkimukseen osallistumisesta, julkistetaan nämä tiedot niissä tapauksissa, jossa terveydenhuollon ammattilaisen henkilöllisyys on tutkimuksen tilanneen lääkeyrityksen tiedossa ja ko. terveydenhuollon ammattilainen on antanut kirjallisen suostumuksensa tietojen julkistamiselle.

Miten taloudelliset etuudet on luokiteltu?

Palkkana tai palkkiona maksettu taloudellinen etuus julkistetaan bruttomuodossa, ilman sosiaalimaksuja. Organisaatiolle maksettu taloudellinen etuus julkistetaan laskutettuna summana ilman arvonlisäveroa.

Työsuoritukseen liittyvät matka- ja majoituskulut julkistetaan omassa sarakkeessaan niin, että niihin sisältyy arvonlisävero, mutta eivät mahdolliset palvelumaksut. Jos työsuoritukseen sisältyy rajatun suuruisia oheiskuluja, joita ei voi erotella maksettavasta palkkiosta, sisällytetään ne palkkioon.

Koulutuksiin ja tapahtumiin osallistumisen tukemiseen liittyvä tuki julkaistaan arvonlisäverollisena, ilman mahdollisia palvelumaksuja.

Jos saajalle on maksettu taloudellista tukea jostain toisesta maasta, julkistetaan saatu tuki siinä maassa, jossa tuen saaja pääasiallisesti toimii.

Yhteiskuljetuksiin, kuten esimerkiksi yrityksen työntekijän tai muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa jaettuun taksimatkaan liittyvää tukea ei julkisteta.

Mitä valuuttaa raportissa käytetään?

Raportin sisältämät etuudet julkistetaan euroissa. Jos tuki on alunperin veloitettu yritykseltä eri valuutassa, on summa käännetty euroiksi sen päivän kurssin mukaan, jolloin tiedot on syötetty järjestelmään.

Miten luen raporttia?

Mitä tietoja terveydenhuollon ammattilaisista julkistetaan?

Terveydenhuollon ammattilaisten yksilöintitietojen (nimi ja pääasiallisen toimipaikan osoite) lisäksi yksilötason sarakkeissa näytetään kaikki nimetyille terveydenhuollon ammattilaisille maksetut taloudelliset etuudet, koottuina etuuslajin mukaan. Tapahtumakustannuksiin osallistuminen käsittää mm. kongressien rekisteröitymismaksut sekä koulutusmatkojen matka- ja majoituskulut. Palvelu- ja konsulttipalkkioihin luetaan tehdystä työstä (esim. pidetty luento) saadut palkat tai palkkiot sekä työsuoritukseen liittyvät matka-, majoitus- ja muut kulut. Nämä julkistetaan yhteissummina kunkin saajan kohdalla, eli esimerkiksi sarakkeessa ”palkkiot” voidaan näyttää yhteissumma viiden eri luennon pitämisestä samana vuonna maksetuista palkkioista. Jos kolmeen näistä luennoista on liittynyt matkustamista, näytetään matkakulujen yhteissumma seuraavassa sarakkeessa. Kaikki näissä sarakkeissa julkistettavien etuuksien saajat ovat antaneet julkistamiselle kirjallisen suostumuksensa. **Tämä osio raportista on toukokuussa 2018 muutettu yhteenvetomuotoisen julkistamisen mukaiseen muotoon, kun sen sisältämät tiedot nimettyihin terveydenhuollon ammattilaisiin liittyen on anonymisoitu.**

Mitä osio ”Terveydenhuollon organisaatiot” sisältää?

Terveydenhuollon organisaatio on määritelty kohdassa ”Mikä on terveydenhuollon organisaatio?”. Osakeyhtiön, kommandiitti-yhtiön, erikoislääkäriyhdistyksen tai esimerkiksi valtion tai kunnan yksikön, kuten klinikan laskuttamat palkkiot, kulut, tapahtumakustannusten tukeminen ja lahjoitukset näytetään tässä osiossa. Etuuslajit ovat samat, kuin terveydenhuollon ammattilaisten kohdalla. Terveydenhuollon organisaation järjestämissä tapahtumissa, joissa tukijoina toimii useampi kuin yksi lääkeyritys, jotka jakavat keskenään tukemiseen käytettävän summan, julkistaa kukin yritys oman osansa kuluista.

Mitä osio ”Yhteenvetomuotoinen julkistaminen” sisältää?

Kun terveydenhuollon ammattilainen ei ole antanut ylempänä kuvattujen ehtojen mukaista suostumustaan tietojen julkistamiselle, julkistetaan maksetut taloudelliset etuudet koontisummina osiossa ”Yhteenvetomuotoinen julkistaminen”. Tässä osiossa näytetään lisäksi niiden saajien lukumäärä, jotka eivät antaneet suostumustaan julkistamiselle, samoin kuin summan prosentuaalinen osuus kaikkien vastaanottajien saamasta kokonaissummasta.

Mitä tutkimus ja tuotekehitys –osio (T&K) sisältää?

Tutkimukseen ja tuotekehitykseen kohdistetulla taloudellisella tuella tarkoitetaan a) ei-kliinisten tutkimusten, b) kliinisten tutkimusten tai c) non-interventiotutkimusten (jotka sisältävät terveydenhuoltohenkilötön keräämää potilasdataa) suunnittelusta ja/tai toteuttamisesta maksettua korvausta.

Tässä osiossa näytetään yhteenvetomuotoisesti kaikkiin Suomessa tehtyihin tai käynnissä oleviin tutkimuksiin liittyvät maksetut etuudet koontisummana.

Päivitetty toukokuussa 2018